

Viherrakenneselvitys ja yleissuunnitelma (VISU)

Kaupunkisuunnitteluseminaari XIX

14.10.2025

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

OULU

VISU

OULUN KAUPUNGIN VIHERRAKENNESELVITYS JA YLEISSUUNNITELMA

Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaava
30.4.2025

VISU

Työ on laadittu 12/2023 – 4/2025.

Konsulttina Sitowisen asiantuntijat. Ohjausryhmänä VIHERO-työryhmä ja projektiryhmässä YYP:n eri yksiköistä koostuva asiantuntijaryhmä. KEKY –kaavan yksi selvitys.

- ← **Raportti (83 sivua)**
- ← **Paikkatietoaineistot**
- ← **11 liitekarttaa**

www.ouka.fi/kaavoitus/selvitykset-ohjelmat-ja-seminaarit?accordion=accordion-71929

EKOLOGISET VERKOSTOT

Nykytila ja tavoitetila

EKOSSYSTEEMIPALVELUT

Nykytila

VIHERALUE- JA VIRKISTYS- VERKOSTO

Nykytila ja tavoitetila

MAANKÄY- TÖN SUOSI- TUKSET

Kalimenoja. Valokuva: Sitowise 2024

Ekologinen verkosto

Toimiva ekologinen verkosto on edellytys luonnon monimuotoisuuden säilymiselle. Selvitysalueella paljon luontoarvoja, esim:

- laajat yhtenäiset metsäalueet ja hömötiaisen elinympäristöt
- maankohoamisrannikon niityt ja lehdot
- rannikkovedet
- virtavesien ympäristöt, joista luontoarvoiltaan huomionarvoisin on yli 30 km pitkä Kalimenoja.

VISU-työssä laadittiin:

- Ekologisen verkoston nykytila-analyysi sekä verkoston tavoitetila (sisältää metsä-, sini- ja niittyverkoston)
- Ekosysteemipalveluiden nykytilanteen päivitys
- Viheralue- ja virkistysverkoston nykytila-analyysi ja tavoitetila
- Tulosten perusteella laadittiin maankäytön suositukset ja kehittämiskohteita

EKOLOGISET VERKOSTOT

Nykytila ja tavoitetilä

EKOSSYSTEEMIPALVELUT

Nykytilä

VIHERALUE- JA VIRKISTYS- VERKOSTO

Nykytila ja tavoitetilä

MAANKÄYTÖN SUOSITUKSET

Kohti luontopositiivista kaupunkia

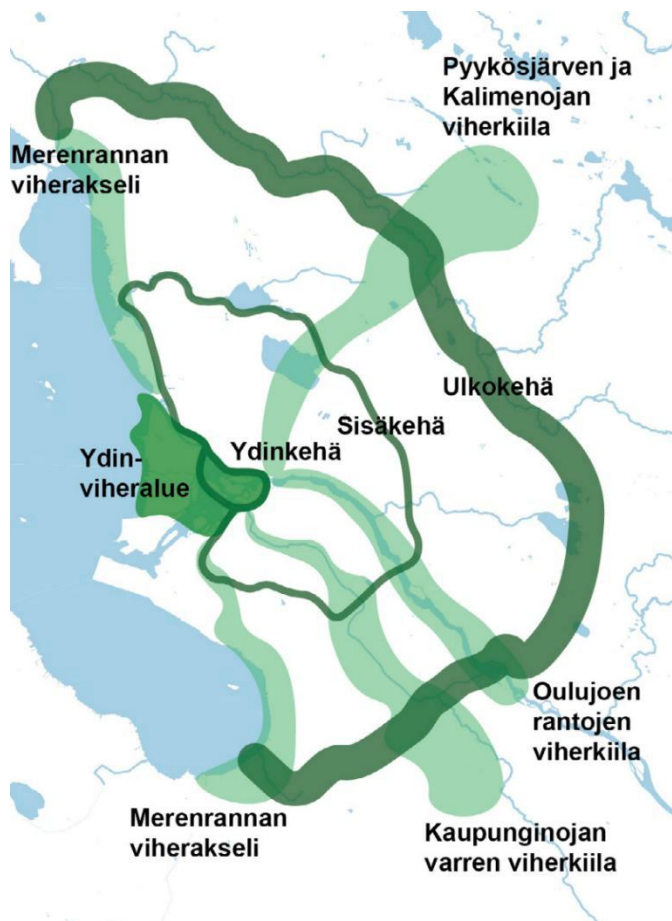
VISU ohjaa turvaamaan ja kehittämään luonnon

monimuotoisuutta sekä viheralueita huomioiden ekologiset, virkistys- ja ilmastonmuutoksen näkökulmat.

Luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi Oulussa on keskeistä, että viherrakennetta koskevia suosituksia ja suunnittelutavoitteita edistetään eri suunnittelutasoilla.

→ **Elinvoimainen siniviherrakenne tekee kaupungista monimuotoisemman, ilmastoturvallisemman ja viihtyisämmän paikan elää ja vieraila.**

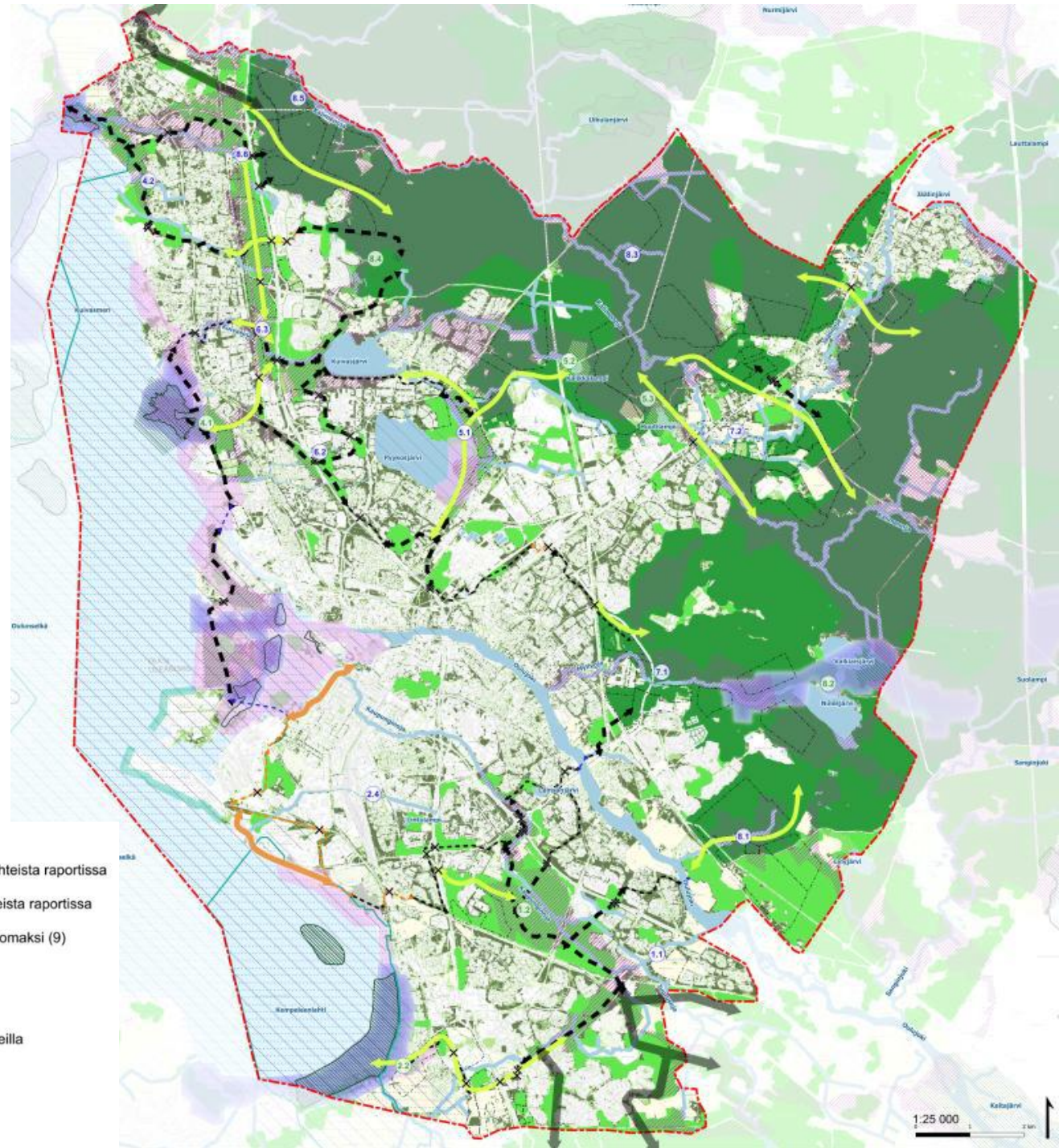
→ **Selvitystä käytetään lähtötietona aina maankäytön muutosten alueilla ja esim. kaavahankkeissa**

Kaavio viheralueverkostosta

Metsäverkosto

- Kartalle havainnollistettu metsäverkoston yhteydet sekä yhteystarpeet
- Kaupunkialuetta reunustavat laajat metsäalueet tulee säilyttää mahdollisimman yhtenäisinä.
- Tärkeimmät yhteydet tulee turvata sekä yhteyksien katkoskohtia parantaa.
- Luonnonsuojelualueiden ympärille suositellaan suojavyöhykkeitä
- Tiiviissä kaupunkirakenteessa tulee kehittää heikkoja puustoisia yhteyksiä.
- Kehittämiskohteet numeroitu ja esitelty raportissa

- Puusto yli 10 m (muokattu lähteestä 3 ja täydennys lähteestä 8)
- Puusto 5-10 m (3 ja täydennys lähteestä 8)
- Laajat yhtenäiset metsäalueet, yli 1000 ha (muokattu lähteestä 2)
- Metsäiset alueet, yli 5 ha (muokattu lähteestä 2)
- Hömötiaisen elinympäristöverkoston tihtymät (7)
- Hömötiaisen elinympäristöverkoston päähaarat (7)
- Säilyvä metsäinen yhteys
- Säilyvä puustoinen yhteys
- Nykyisen puustoisien yhteyden kehittämistarve

Ekologisen verkoston kehittäminen

- 1.1 Metsäverkoston kehittämiskohde, lisätiedot numeroiduista kohteista raportissa
- 1.1 Siniverkoston kehittämiskohde, lisätiedot numeroiduista kohteista raportissa
- Putkitettu uomaosuus, tutkitaan mahdollisuutta muuttaa avouomaksi (9)
- Luontoarvot huomioidaan rantavyöhykkeen kehittämisessä
- Uusi puustoisien yhteyden tarve
- Turvattavat metsäverkoston yhteydet maankäytön muutosalueilla
- Säilyvä metsäverkoston yhteys kaupunkialueen ulkopuolelle laajojen yhtenäisten metsäalueiden ulkopuolella
- Kehitettävä metsäverkoston katkoskohta

Siniverkosto

- Kartalla järvien ja rannikkovesien ekologinen tila ja virtavesien luonnontilaisuus
- Siniverkosto tarjoaa elinympäristöjä monille lajeille ja virtavesien varret toimivat ekologisina käytävinä.
 - Luontoarvoiltaan huomionarvoisin on Kalimenoja ja merenranta-alueet, joiden ympäristöä ja laatua tulee vaalia.
 - Maankäytön vaikutuksia tulee hallita niin, että luontoarvot turvataan ja vesistöjen sekä rantojen ekologista laatua voidaan parantaa.
 - Esimerkiksi vesistöjen suojavyöhykkeet ja luontopohjaiset hulevesiratkaisut tukevat siniverkostoa.
 - Hulevesisuunnittelussa tulee huomioida siniverkoston arvot

Uomaverkosto ja arviot virtavesien luonnontilan muuttuneisuudesta:

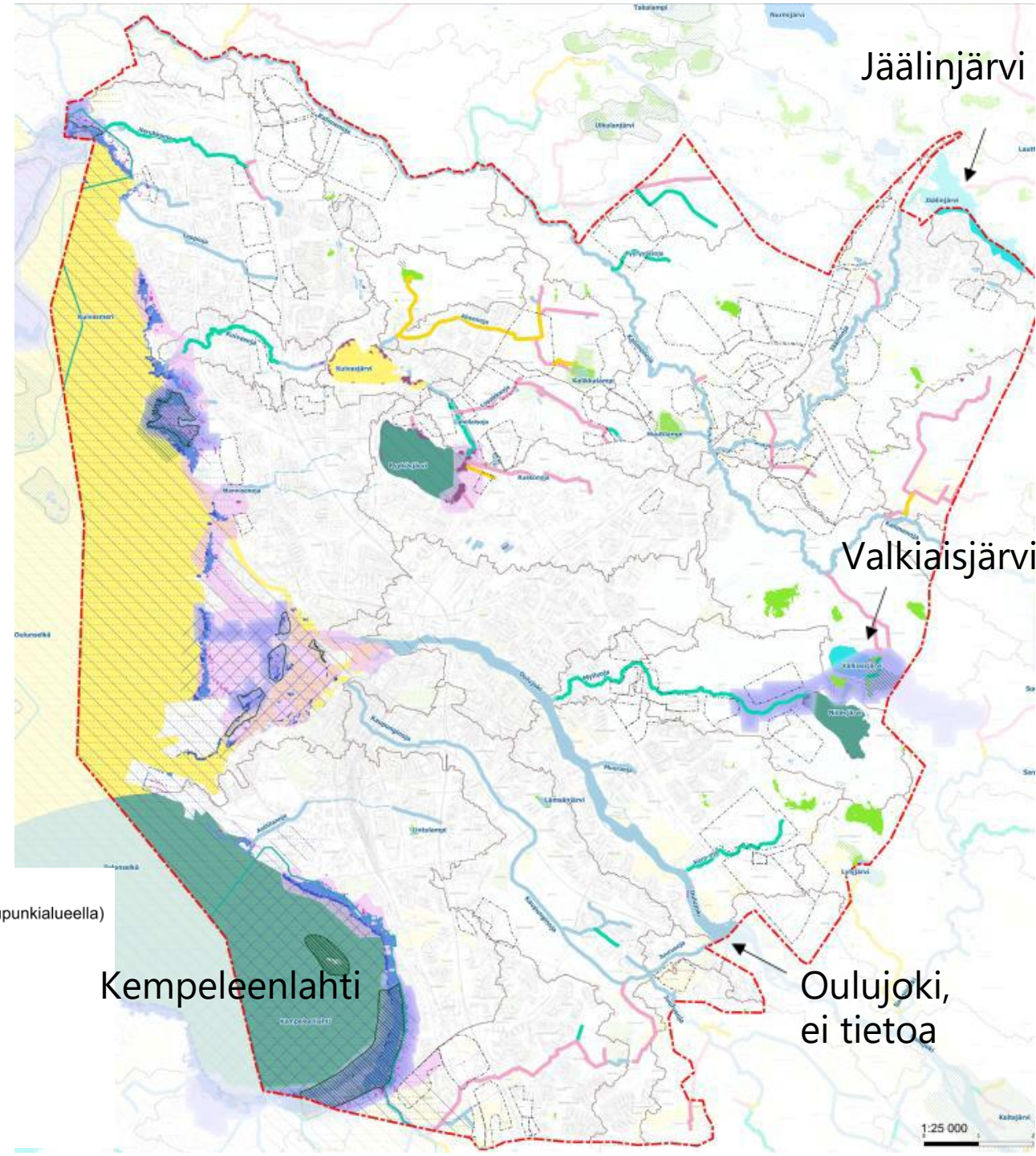
- Uoma, jonka suojeluarvo vähäinen (3)
- Uoma, jonka luonnontila voimakkaasti heikentynyt (3)
- Uoma, jonka luonnontila heikentynyt (3)
- Uoma, jonka luonnontilaa ei arvioitu (1, 9)

Järvien ekologinen tila (8)

- Erinomainen (ei kohteita keskeisellä kaupunkialueella)
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä

Rannikkovesien ekologinen tila (8)

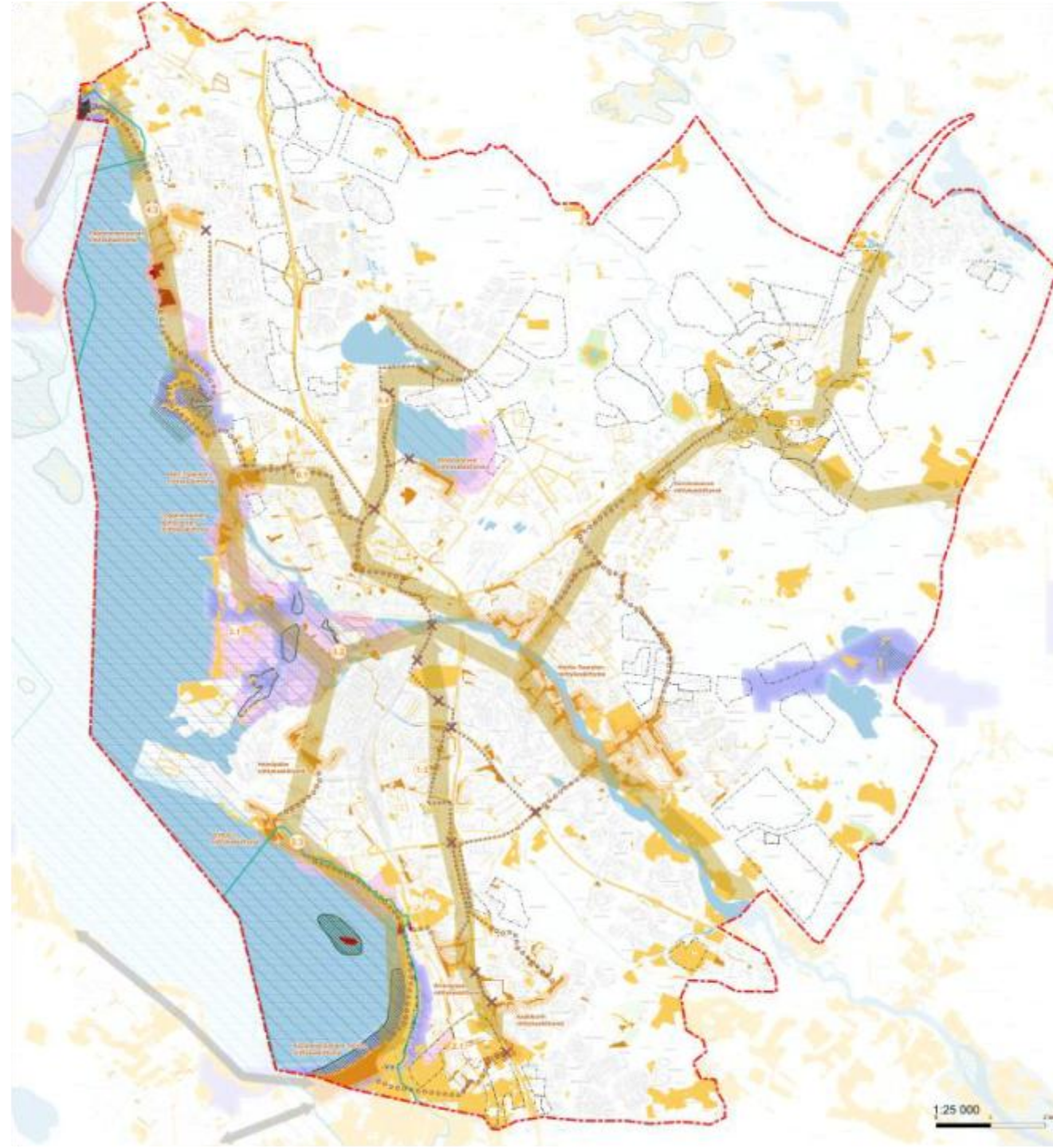
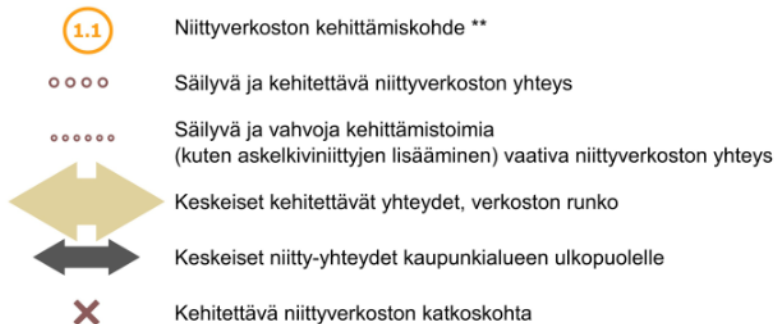
- Tyydyttävä
- Välttävä

Niittyverkosto

- Ensimmäinen verkostotason tarkastelu Oulussa!
 - Tärkeä erityisesti linnustolle sekä pölyttäjille.
 - Niittyverkoston keskeisinä niittyinä ja tukialueina korostuvat merenranta, Oulujoen, Kaupunginojan ja Anttilanojan varret sekä väylien pientareet. Arvokohteita ovat perinnebiotoopit.
- Kehitettäviä yhteyksiä ovat mm. merenrannikon suuntainen yhteys ja Oulujoen varsi.
- Niittyverkostoa voidaan kehittää laadullisesti ja rakenteellisesti sekä uusilla että nykyisillä alueilla.
- Niityillä on suuri potentiaali rakennettujen viheralueiden monimuotoisuuden lisäämisessä.

Niittyverkoston kehittäminen

Niittyverkoston luokittelu

Niittykeskittymät (Bufferi käsittää väh. 6 ha niittyjen ydinalueita korkeintaan 200 m etäisyydellä toisistaan)

Niittyverkoston arvokohteet

Keskeiset niityt

Tukialueet

NIITTYKESKITTYMÄ

arvokohteet
yhteensä > 6 ha

max. 500m

ASKELKIVINIITYT

max. 200m

max. 200m

ENSISIJAISET YHTEYDET

arvokohteiden välinen lyhyt ja/tai
arvokohteita sisältävä yhteys

KATKONAISET YHTEYDET

> 200m /
välissä puustoa tai
korkeita rakennuksia

> 200m /
välissä puustoa tai
korkeita rakennuksia

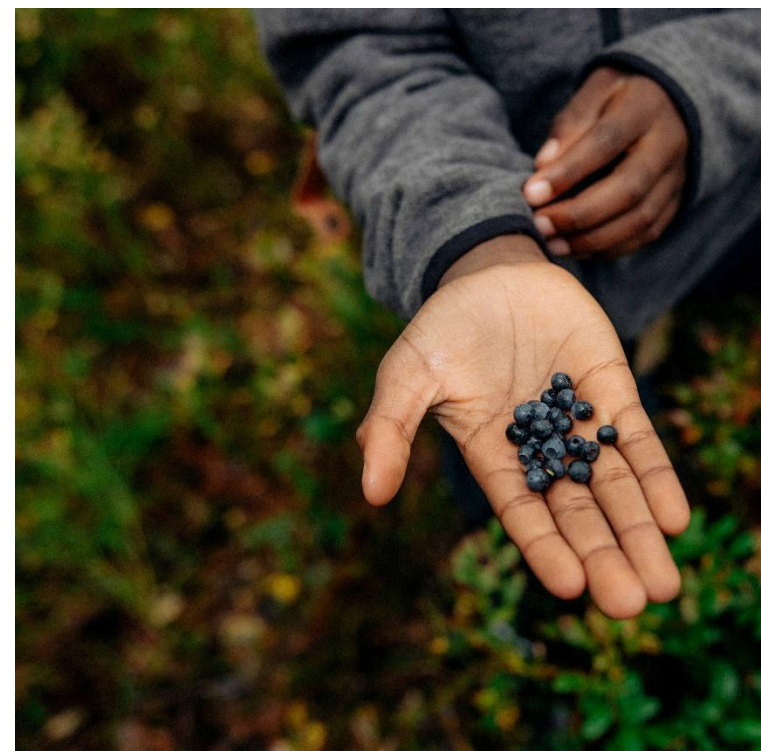
Kuvalähde: [Perinnebedoista kaupunkiniittyihin – Helsingin niittyverkoston kehittäminen](#)
(Helsingin kaupunki ja Sitowise 2021) s. 29-32.

**Etäisyydet on
määritelty niittyjen
pörriäisten
lentomatkojen
perusteella.**

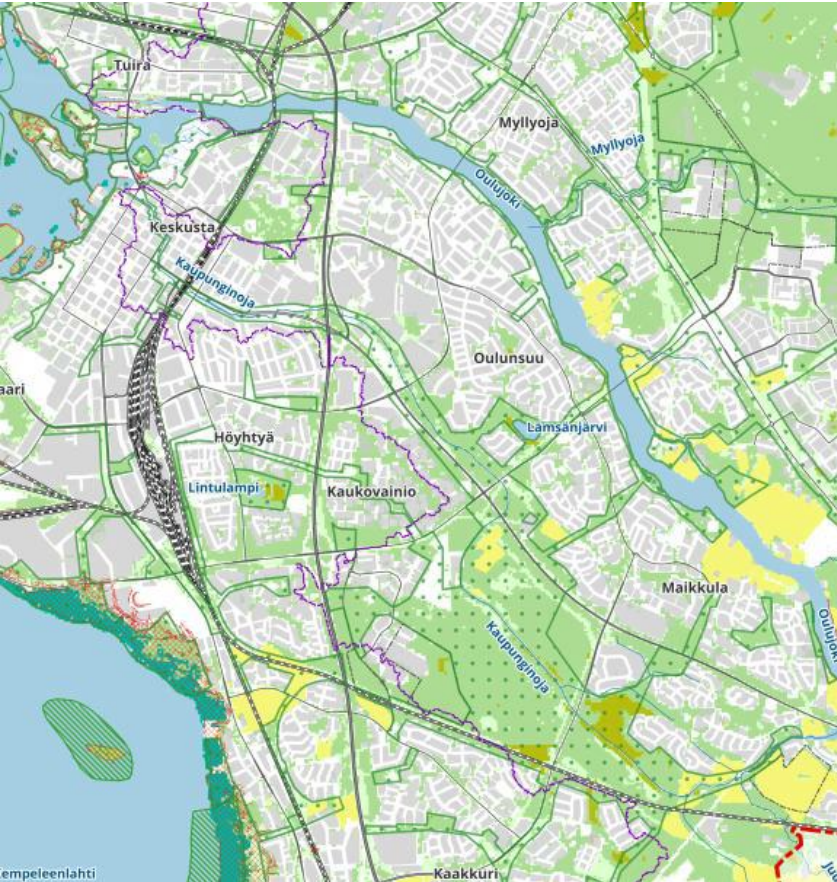
Ekosysteemipalvelut

Luonnon ekosysteemien tuottamia hyötyjä ihmisille.

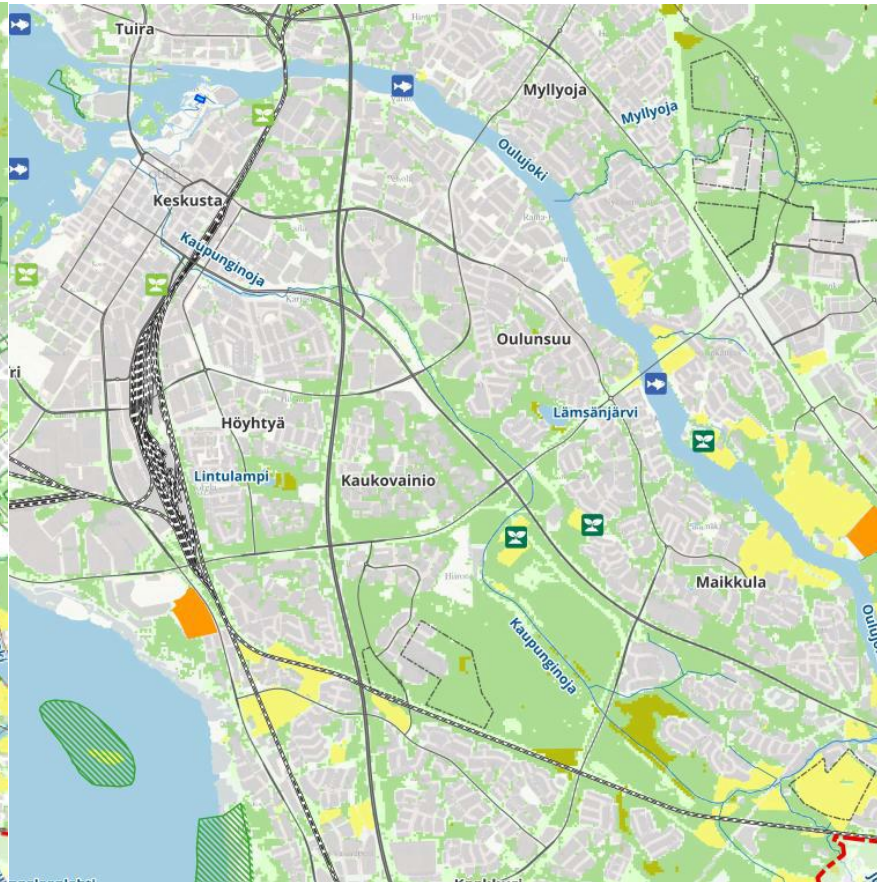
- **Tuki- ja säätelypalvelut** esimerkiksi hulevesien hallinta ja ilmaston säätely. Niitä tuottavien viheralueiden tasainen jakautuminen kaupunkialueella on tärkeää.
 - **Tuotantopalvelut** kuten ravinnon, juomaveden ja uusiutuvan energian tuotanto.
 - **Kulttuuripalvelut** kuten virkistysmahdollisuudet keskittyvät asumisen lähistöön. Arvokkaiden maisemien ja luontokohteiden vaaliminen on merkityksellistä kaupungin vetovoimalle sekä asukkaiden hyvinvoinnille.
- > **Tärkeimmät ekosysteemipalvelut tulee turvata kaupunkirakenteen muuttuessa.**

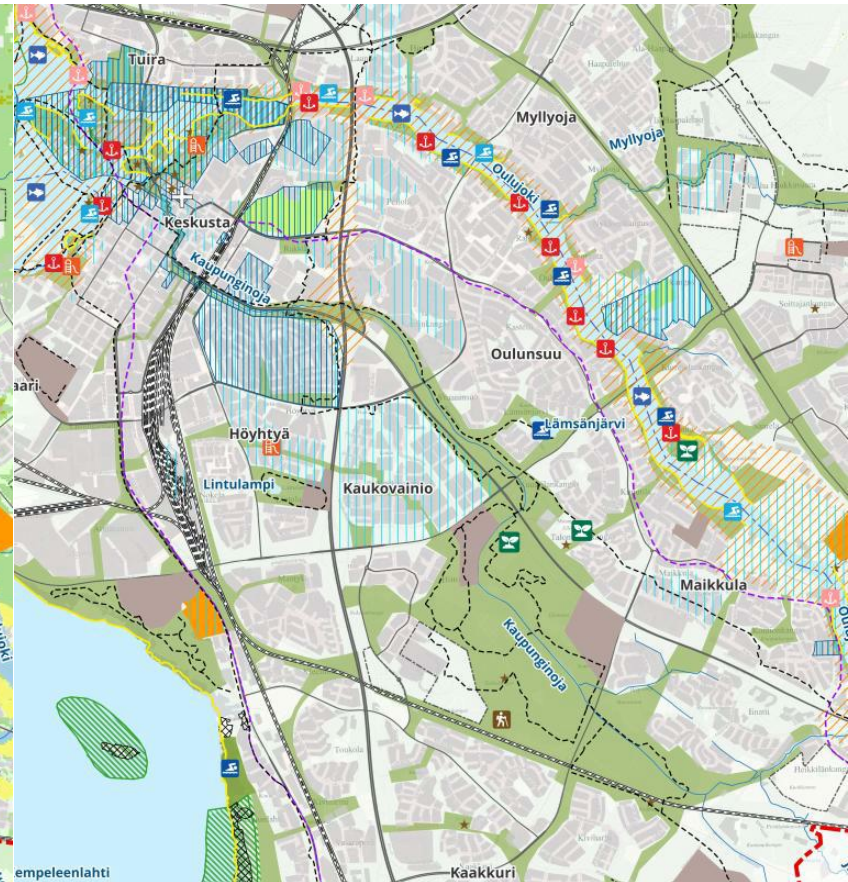
Ekosysteemipalveluiden nykytilan kartat

Tuki- ja säätelypalvelut (liite 6, ote)

Tuotantopalvelut (liite 7, ote)

Kulttuuripalvelut (liite 8, ote)

Viheralueet ja virkistys

Viheralueverkostolla tarkoitetaan yleiskaavassa viheralueiksi määritellyistä alueista ja niitä tukevista luontoalueista, maatalousalueista sekä rakennetuista viheralueista muodostuvaa kokonaisuutta.

Viheryhteydet ja virkistysyhteydet voivat olla osittain samoja. Viheryhteydet ovat laajojen viheralueiden välisiä kapeampia yhteyksiä, jotka tarjoavat ihmisten virkistyskäytön lisäksi elinympäristöjä muille lajeille.

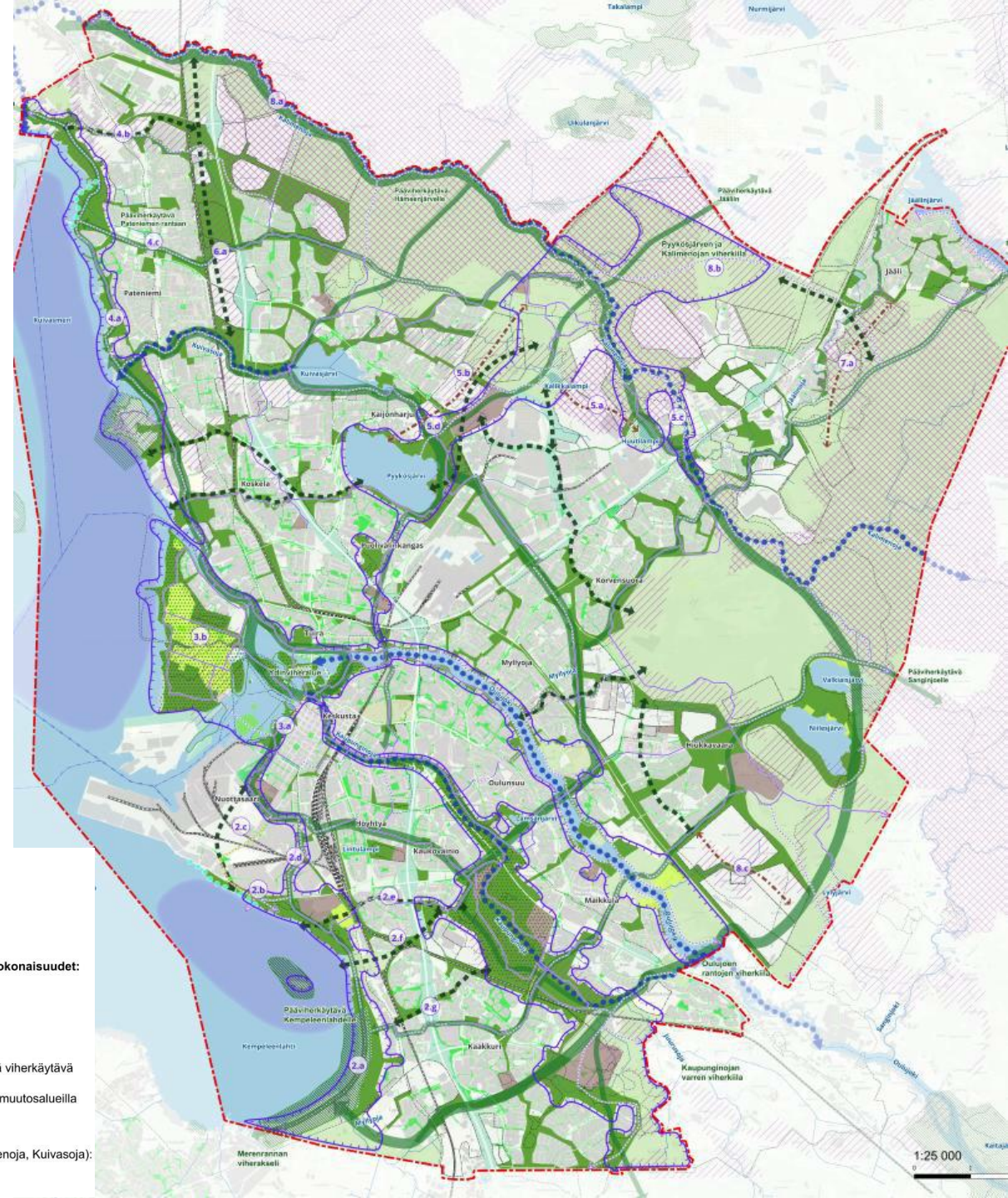
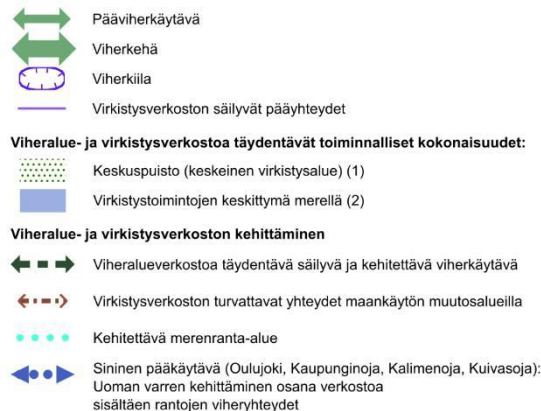
KEKY-alueella on erinomaisesti saavutettavat ja monipuoliset virkistysmahdollisuudet.

- Jatkossa on olennaista turvata yhteydet uusilta asuinalueilta oleville viheralueille ja pääreiteille.
- Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa lähiluonnon riittävyttä sekä toiminnallista ja ekologista laatua on tarpeen ylläpitää ja parantaa.

Viheralue- ja virkistysverkosto

- Runko muodostuu ydinviheralueesta, viherkehistä ja viherkiiloista sekä pääviherkäytävistä.
- Rakentaminen ja haitalliset maankäytön muutokset tulee sijoittaa luonnon ja maiseman kannalta vähiten haitallisille alueille. Tarvittaessa tulee soveltaa ekologisen kompensoinnin vapaaehtoista menettelyä.
- Kaavoituksessa tulee varata riittävästi tilaa ekologisille verkostoille, suojavyöhykkeille, virkistykseen ja luontopohjaisille ratkaisuille.
- Kaupunkirakenteessa tarvitaan aktiivisia toimia luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi. Esim. tiiviissä kaupunkirakenteessa viheryhteyksiä täydentää monipuolinen katuvihreä.

Johtopäätökset ja jatkotyö

- Kaupunkiluonnon monet hyödyt tukevat sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväää kehitystä. Määrällisten tavoitteiden lisäksi viherrakenteelle tulee asettaa laadullisia tavoitteita ja niiden seuranta.
- Ekologisten verkostojen näkökulmasta tärkeimmät seuraavat askelet ovat kriittisimpien ekologisten yhteyksien katkosten parantaminen sekä suojavyöhykkeet luonnonsuojelualueiden ja herkkien luontoarvojen ympärillä.
- Suositusten ja suunnittelutavoitteiden johdonmukainen edistäminen eri suunnittelutasoilla on keskeistä luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi Oulussa.

A person dressed as a bear in a pink patterned jacket and a pink knit hat with bear ears is walking away from the camera on a wooden boardwalk. The path is surrounded by snow and evergreen trees. In the background, other people are visible on the path. The word "Kiitos!" is overlaid in white text on the person's back.

Kiitos!